

CLUSTER 2 „Piața internă”

Capitolul 4 „Libera circulație a capitalului”

Introducere

Conform Raportului Comisiei Europene din 2025, Republica Moldova se află la un **nivel moderat de pregătire** în domeniul libera circulație a capitalului. S-au înregistrat progrese bune prin aderarea Republicii Moldova la Zona Unică de Plăți în Euro (SEPA) și colaborarea cu furnizorii de servicii de plată pentru a asigura pregătirea tehnică și conectarea la SEPA, începând cu octombrie 2025. Republica Moldova a continuat să liberalizeze ieșirile de capital, dar anumite restricții rămân. Comisioanele pentru plățile cu cardul rămân ridicate, dar au continuat să scadă.

Moldova a abordat unele dintre deficiențele tehnice prin recomandările Grupului de Acțiune Financiară Internațională (GAFI), pentru care a fost evaluată ca fiind parțial conformă sau neconformă. Totuși, unele deficiențe tehnice persistă.

Tabelul 1: Nivelul de transpunere a actelor UE (conform Anexelor A și B)

32016R1675	3A12012E	32009L0110	32015L2366	32017R2055	32018R1108	32021R1230
32018R0389	32023R1113	32015L0849	32019R0411	32024R0886	32019R0758	32015R0751
31988L0361	32012R0260	32018L0843	32021R1722	32019R0410	32024L1640	32024R1624

verde - (transpus total), galben (transpus parțial), alb (netranspus)

Esența Capitolului 4 constă în crearea premiselor necesare și asigurarea efectuării operațiunilor de plăți atât în interiorul Uniunii Europene (UE), cât și între statele membre și țările terțe, fără careva restricții. Principalele aspecte ale acestui capitol sunt circulația capitalului sub formă de instrumente financiare și investiții, sistemele și serviciile de plată, precum și prevenirea și combaterea utilizării fluxurilor financiare în acțiuni de spălare a banilor și finanțare a terorismului.

Respectiv, la nivel național, principalele autorități competente responsabile de activitățile grupului de lucru aferent capitolului 4 sunt Ministerul Finanțelor, Banca Națională a Moldovei (BNM) și Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (SPCSB).

1. Ministerul Finanțelor reprezintă autoritatea guvernamentală responsabilă de politicile în sectorul financiar bancar și nebancar, menite să îmbunătățească și să perfecționeze legislația națională la cele mai bune practici și standarde UE în domeniu.
2. Banca Națională a Moldovei este autoritatea publică autonomă, responsabilă de reglementarea valutară pe teritoriul Republicii Moldova și de licențierea, reglementarea și supravegherea activității de prestare a serviciilor de plată.
3. Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor este Unitatea de informație financiară care contribuie la asigurarea securității statului, având ca

scop protejarea sistemului național financiar bancar, financiar nebankare și a liberilor profesioniști, apărarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice, precum și ale statului.

Subcapitolul: Plățile și libera circulație a capitalului

În contextul circulației capitalului și a plăților, Republica Moldova (RM) a promovat o politică prudentă în vederea liberalizării graduale a ieșirilor de capital din RM cu scopul evitării șocurilor care ar putea avea loc în cazul unei liberalizări totale realizate într-o singură etapă. Politica promovată corespunde cu poziția instituțională a Fondului Monetar Internațional (FMI) („*Review of the Institutional view on the liberalisation and management of capital flows*”, 2022¹) și angajamentele asumate de către RM conform acordurilor internaționale (Acordul de Asociere între Republica Moldova și UE, art. 267).

Alinierea la prevederile Art. 63 din Tratatul de funcționare a Uniunii Europene, transpunerea Anexei nr. 1 „*Nomenclatorul mișcărilor de capital menționate la articolul 1*” din Directiva Consiliului din 24 iunie 1988 pentru punerea în aplicare a articolului 67 din tratat (88/361/CEE), pe partea ce ține de efectuarea operațiunilor valutare, eliminarea restricțiilor aferente circulației capitalurilor și plăților presupune inclusiv modificarea Legii privind reglementarea valutară nr. 62/2008 și, eventual, a altor acte relevante. Având în vedere că punerea în aplicare integrală a modificărilor la Legea nr. 62/2008 (*liberalizarea totală a operațiunilor valutare de capital*) presupune eliminarea totală a restricțiilor rămase la efectuarea plăților/transferurilor în cadrul operațiunilor valutare de capital, precum și ținând cont de recomandările experților FMI prezentate urmare asistenței tehnice recepționate în acest sens în anul 2024, se planifică intrarea în vigoare a modificărilor în cauză, la data aderării RM la UE.

Subcapitolul: Sisteme de Plăți

Sistemele de plăți reprezintă un domeniu esențial pentru integrarea RM în UE, asigurând baza pentru tranzacții financiare sigure, eficiente și uniforme cu cele din UE.

Implementarea *acquis*-ului european în domeniul plăților continuă să fie o prioritate strategică pentru RM, având drept obiectiv final îmbunătățirea calității serviciilor financiare oferite utilizatorilor, promovarea securității tranzacțiilor, dar și asigurarea compatibilității cu normele și standardele europene.

Subcapitolul: Combaterea spălării banilor

Fluxurile de bani iliciți pot amenința integritatea, stabilitatea, reputația sectorului financiar, precum și dezvoltarea economiei naționale, iar finanțarea terorismului poate submina temeliile societății noastre. Spălarea banilor și

¹ [Review of the Institutional view on the liberalization and management of capital flows”, 2022](#)

finanțarea terorismului sunt fenomene strâns legate de economia tenebră și sunt percepute ca activități desfășurate cu încălcarea normelor juridice și economice.

Integrarea rapidă a Republicii Moldova în sistemul financiar internațional determină întreprinderea unor acțiuni adecvate și prompte din partea autorităților competente în prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

Corespunzător, luând în considerare consecințele grave care le pot avea, măsurile de prevenire și combatere a acestor infracțiuni au caracter prioritar și continuu pentru toate părțile interesate.

Conform angajamentelor asumate în procesul de aderare, Republica Moldova își propune să finalizeze transpunerea *acquis*-ului UE în acest domeniu până la sfârșitul anului 2026, perioada 2027-2029 urmând a fi dedicată implementării acestuia, consolidării instituționale, revizuirii unor atribuții instituționale (odată cu liberalizarea deplină a operațiunilor valutare de capital și respectiv, abrogarea regimului de autorizare de către BNM, anularea controlului valutar, necesității reglementării operațiunilor valutare), precum și monitorizării progresului.

Din cele 14 acte UE obligatorii incluse pe agenda Capitolului 4 “Libera circulație a capitalului”, 9 acte UE sunt transpuse parțial (Tratatul UE, 5 Directive și 3 Regulamente), iar 5 Regulamente nu sunt transpuse încă în legislația națională.

4.1. Subcapitolul: Plățile și libera circulație a capitalului

4.1.1. Prezentarea generală a situației

4.1.1.1. Cadrul legislativ

Pe partea operațiunilor valutare de capital, prevederile Articolului 63 din Tratatul de funcționare a UE și a Directivei Consiliului din 24 iunie 1988 pentru punerea în aplicare a articolului 67 din tratat sunt parțial transpuse în Legea nr. 62/2008 privind reglementarea valutară.

Alinierea la *acquis*-ul UE presupune ridicarea tuturor restricțiilor la efectuarea plăților/transferurilor în cadrul operațiunilor valutare de capital, precum și la efectuarea importului/exportului de active financiare care poate fi realizată prin modificarea Legii nr. 62/2008 privind reglementarea valutară. La rândul său, liberalizarea totală și sigură a operațiunilor valutare de capital poate fi efectuată doar în cazul întrunirii anumitor precondiții (piața de capital dezvoltată, condiții macroeconomice și financiare stabile etc.), abordare susținută și de recomandările experților FMI, oferite în rezultatul asistenței tehnice în anul 2024.

Având în vedere politica prudentă în promovarea liberalizării operațiunilor valutare de capital, susținută de principiul liberalizării graduale a acestora (conform recomandărilor FMI), precum și recomandările reflectate în Raportul Comisiei Europene din 2025, amendamentele la Legea nr. 62/2008 necesită a fi realizate în câteva etape.

La prima etapă, reieșind din condițiile economice (*condițiile macroeconomice și circumstanțele regionale, piața de capital subdezvoltată etc.*) a fost adoptată Legea nr. 124/2025 pentru modificarea Legii nr. 62/2008 privind reglementarea valutară care prevede liberalizarea operațiunilor valutare de capital recomandate pentru etapa respectivă de către experții FMI, urmare asistenței tehnice sus menționate, în particular, operațiuni ce vizează procurarea de către rezidenți a instrumentelor financiare în scopuri investiționale și introducerea/scoaterea numerarului în monedă națională de către bănci. De asemenea, prin Legea nr. 144/2025 pentru modificarea unor acte normative (susținerea economiei digitale și a serviciilor electronice) a fost liberalizată operațiunea de deschidere de către rezidenți a conturilor la băncile nerezidente destinate efectuării operațiunilor de încasare realizate pentru vânzarea de bunuri și/sau servicii (prin platforme de comerț electronic) exclusiv la export, cu obligația înregistrării finale a mijloacelor bănești în conturi deschise la băncile licențiate în Republica Moldova.

Urmare adoptării Legii nr. 124/2025 pentru modificarea Legii nr. 62/2008 privind reglementarea valutară a fost ajustat Regulamentul privind unele aspecte aferente exportului și importului de numerar și cecuri de călătorie de către bănci, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.165/2019 (modificat prin HCE al BNM nr. 253 din 06.11.2025).

Următoarele etape de liberalizare sunt reflectate la secțiunea 2 „Planuri de viitor”.

4.1.1.2. Cadrul administrativ

Cu referire la libera circulație a capitalului și plăților (*pe aspecte aferente operațiunilor valutare*) instituția responsabilă pentru transpunerea actelor UE și implementarea acestora este BNM, iar Ministerul Finanțelor (implicit Direcția reglementarea sectorului financiar cu un efectiv de 6 angajați) este instituția responsabilă de promovarea proiectelor de legi elaborate de BNM.

Procesul de transpunere a actelor UE (Articolul 63 din TFUE și Directivei Consiliului din 24 iunie 1988 pentru punerea în aplicare a articolului 67 din tratat) pe aspecte aferente operațiunilor valutare este în responsabilitatea Departamentului reglementare și autorizare, Direcția reglementare, care are 4 angajați cu atribuții de elaborare a actelor normative aferente operațiunilor valutare.

Având în vedere că liberalizarea operațiunilor valutare de capital presupune eliminarea restricțiilor rămase la efectuarea plăților/transferurilor de mijloace bănești în cadrul operațiunilor în cauză, precum și la efectuarea importului/exportului de active financiare, procesul de autorizare de către BNM a operațiunilor valutare de capital își va pierde actualitatea și va fi eliminat. În acest sens, în cazul liberalizării depline a operațiunilor valutare de capital, implementarea legislației UE pentru efectuarea operațiunilor valutare de capital după data aderării la UE nu va genera acțiuni și costuri suplimentare (*de ex. crearea subdiviziunilor noi, angajarea personalului nou, soft-uri etc.*). Totodată, se vor revedea competențele unor subdiviziuni ale BNM și structura decizională ca urmare a

necesității asigurării stabilității pieței valutare a RM urmare integrării în UE (de ex. aplicarea la solicitarea RM a măsurilor de salvagardare de către Comisia Europeană).

4.1.2. Planuri de viitor

4.1.2.1. Planuri legislative

Pe partea operațiunilor valutare de capital, transpunerea prevederilor Articolului 63 din Tratatul de funcționare a UE și a Directivei Consiliului din 24 iunie 1988 pentru punerea în aplicare a articolului 67 din tratat, se va realiza etapizat:

- a. parțial - până la 31 decembrie 2026, prin elaborarea și adoptarea proiectului de Lege pentru modificarea Legii nr. 62/2008 privind reglementarea valutară (*liberalizarea parțială a operațiunilor valutare*). Această abordare este în corelare cu Raportul Comisiei Europene din 2025, în care se recomandă ca Republica Moldova să continue liberalizarea treptată a operațiunilor valutare de capital. Se preconizează intrarea în vigoare etapizată a proiectului de lege menționat – în 2027 și 2028;
- b. integral - până la 31 decembrie 2026, prin elaborarea și adoptarea proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (liberalizarea totală a operațiunilor valutare), care va modifica Legea nr. 62/2008 privind reglementarea valutară, precum și alte acte normative *conexe, cum ar fi Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei*). Se preconizează intrarea în vigoare a proiectului de lege menționat la data aderării RM la UE.

Urmare adoptării Legii nr.62/2008 privind reglementarea valutară (liberalizarea parțială a operațiunilor valutare) și a Legii pentru modificarea unor acte normative (liberalizarea totală a operațiunilor valutare) se planifică acțiunile necesare pentru modificarea actelor normative secundare ale BNM până iulie 2027.

4.1.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Odată cu liberalizarea deplină a operațiunilor valutare de capital (*care va reprezenta abrogarea regimului de autorizare de către BNM, anularea controlului valutar, precum și revizuirea reglementării operațiunilor valutare*) va fi necesar de a modifica competențele BNM în partea ce ține de reglementarea, autorizarea și supravegherea operațiunilor valutare de capital prin modificarea Legii nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, de a modifica atribuțiile subdiviziunilor implicate, precum și de a examina aspectele ce țin de personalul care nu va mai fi implicat în procesele de reglementare, autorizare și supraveghere a operațiunilor valutare de capital. Totodată, se vor revedea competențele unor subdiviziuni ale BNM și structura decizională ca urmare a necesității asigurării stabilității pieței

valutare a RM urmare integrării în UE (*de ex. aplicarea la solicitarea RM a măsurilor de salvagardare de către Comisia Europeană*) conform actelor UE.

4.1.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Conform estimărilor, costurile necesare pentru liberalizarea totală a fluxurilor de capital constituie 924,9 mii de lei, dintre care 722,38 mii de lei vor fi acoperite din bugetul Băncii Naționale a Moldovei, iar 202,52 mii de lei (costuri aferente promovării proiectelor de Legi elaborate de BNM) - din bugetul de stat (se referă la anexa A).

În partea ce ține de implementarea măsurilor aferente liberalizării fluxurilor de capital reieșind din competențele Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, costul acestora, conform estimărilor, constituie (*a fi determinate după avizare*) mii lei, costuri ce vor fi acoperite din bugetul de stat (anexa B).

4.2. Subcapitolul: Sisteme de Plăți

4.2.1. Prezentarea generală a situației

4.2.1.1. Cadrul legislativ

Cadrul de reglementare din domeniul plăților din RM este fundamentat pe *acquis*-ul UE, reflectând angajamentul țării de a alinia legislația și practicile naționale la standardele pieței unice europene. Această orientare subliniază determinarea țării de a crea un mediu de plăți modern și compatibil cu normele europene.

Procesul de armonizare a cadrului legal cu cerințele UE a început încă din anul 2012, marcând un moment important în modernizarea sectorului financiar. În acel an, BNM a transpus în legislația națională prevederile *Directivei 2007/64/CE privind serviciile de plată pe piața internă* și ale *Directivei 2009/110/CE referitoare la activitatea instituțiilor emitente de monedă electronică*, care reglementează activitatea de prestare a serviciilor de plată și emiterea de monedă electronică, prin intermediul *Legii cu privire la serviciile de plată și moneda electronică nr. 114/2012*, reglementând activitatea de prestare a serviciilor de plată și emiterea de monedă electronică.

Această inițiativă a avut ca scop principal crearea unui mediu juridic și operațional care să faciliteze dezvoltarea unor servicii de plată moderne, accesibile și sigure, în conformitate cu cerințele UE. De asemenea, transpunerea acestor directive a contribuit la consolidarea încrederii utilizatorilor în instrumentele de plată fără numerar și la stimularea concurenței în sectorul financiar, deschizând calea pentru integrarea mai strânsă a RM în spațiul economic european.

Un progres important în acest sens a fost realizat în anul 2022, când BNM a asigurat transpunerea parțială în legislația națională a celei de a doua directive aferente serviciilor de plată - *Directiva (UE) 2015/2366 privind serviciile de plată*

în cadrul pieței interne (PSD2), prevederile netranspuse fiind aplicabile exclusiv statelor membre ale UE.

De asemenea, au fost transpuse și alte acte europene care derivă din *Directiva (UE) 2015/2366*, printre care:

1. *Regulamentul (UE) nr. 260/2012 de stabilire a cerințelor tehnice și comerciale aplicabile operațiunilor de transfer de credit și de debitare directă în euro* – act UE transpus parțial prin *Regulamentul cu privire la transferul de credit, debitarea directă și atribuirea codurilor IBAN, aprobat prin Hotărâre a Consiliului Executiv al BNM nr. 108/2023* (prevederile netranspuse sunt aplicabile statelor membre ale UE);
2. *Regulamentul delegat (UE) 2018/389 al Comisiei din 27 noiembrie 2017 de completare a Directivei (UE) 2015/2366 a Parlamentului European și a Consiliului cu privire la standardele tehnice de reglementare pentru autentificarea strictă a clienților și standardele deschise, comune și sigure de comunicare* – act UE transpus prin *Regulamentul cu privire la autentificarea strictă a clienților și standardul deschis, comun și sigur de comunicare între prestatorii de servicii de plată nr. 12/2024*;
3. *Ghidul privind autorizarea și înregistrarea conform PSD2* – transpus prin *Regulamentul cu privire la licențierea și înregistrarea societăților de plată, a societăților emitente de monedă electronică și a furnizorilor de servicii poștale în calitate de prestatori de servicii de plată și/sau emitenți de monedă electronică, aprobat prin Hotărârea Consiliului Executiv al BNM nr. 11/2024*;
4. *Ghidul comun privind evaluarea prudențială a achizițiilor și majorarea participațiilor calificate în sectorul financiar* – transpus prin *Hotărârea Comitetului Executiv al BNM nr. 9/2024*;
5. *Ghidul referitor la excluderea privind rețelele limitate în temeiul PSD2* – transpus prin *Regulamentul privind notificarea activităților prevăzute la art. 2 alin. (2) pct.11) lit. a) și b) din Legea nr.114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică*.

Totodată, în contextul *Regulamentului (UE) 2015/751 privind comisioanele interbancare pentru tranzacțiile de plată cu cardul* (netranspus în legislația națională), Banca Națională a Moldovei a reglementat valoarea comisionului interbancar prin plafonarea treptată (în scădere) a comisioanelor interbancare (inițiativă inspirată din dispozițiile *Regulamentului UE 2015/751*). Astfel, prin *Hotărârea Comitetului executiv al BNM nr. 100 din 22 mai 2023* au fost stabilite pragurile valorice ale comisioanelor interbancare aplicate în funcție de marca și categoria cardurilor de plată, după cum urmează:

- Etapa I, începând cu 1 ianuarie 2024 – valoarea maximă a comisionului interbancar de **1,10%** pentru operațiunile efectuate cu cardurile de debit și de **1,20%** pentru cardurile de credit;

- Etapa II, începând cu 1 septembrie 2024 - valoarea maximă a comisionului interbancar de **0,80%** pentru operațiunile efectuate cu cardurile de debit și de **0,90%** pentru cardurile de credit;

- Etapa III, începând cu 1 septembrie 2025 - valoarea maximă a comisionului interbancar de **0,50%** pentru operațiunile efectuate cu cardurile de debit și de **0,60%** pentru cardurile de credit.

Având în vedere dimensiunea pieței de plăți din Republica Moldova (RM), scăderea în continuare a comisionului interbancar, până la valorile UE ale comisioanelor interbancare, se va decide începând cu anii 2026-2027, urmare a analizei efectelor și rezultatelor plafonării comisioanelor interbancare în perioada 2024-2025 (acțiune inclusă în Anexa B aferentă Capitolului 4). Totodată, se consideră imperioasă reducerea comisionului interbancar până la un nivel optim, care pe de o parte, să contribuie la dezvoltarea activității cu carduri de plată prin stimularea competitivității pe piața de acceptare din RM, iar pe de altă parte, să nu aibă loc prejudicierea nejustificată a activității prestatorilor de servicii de plată emitenți din RM.

4.2.1.2. Cadrul administrativ

BNM are următoarele atribuții în domeniul plăților:

1. constituie, reglementează, licențiază, autorizează, administrează, monitorizează infrastructurile pieței financiare, schemele, aranjamentele și instrumentele de plată în scopul promovării funcționării sigure și eficiente a acestora și pentru a evita riscul sistemic;
2. licențiază, reglementează și supraveghează activitatea de prestare a serviciilor de plată și activitatea de emitere a monedei electronice.

Subdiviziunea din cadrul BNM care asigură realizarea atribuțiilor expuse mai sus este Departamentul Infrastructuri, Plăți și Supravegherea Altor Instituții, în tabelul 2 de mai jos fiind reflectat numărul angajaților din cadrul subdiviziunii:

Tabelul 2: Numărul angajaților din cadrul Departamentului Infrastructurii, Plăți și Supravegherea Altor Instituții

Departamentul Infrastructuri, Plăți și Supravegherea Altor Instituții	Nr. poziții ocupate/total poziții
Direcția reglementare și licențiere	9/10
Direcția monitorizarea infrastructurilor pieței financiare și a plăților	7/8
Direcția administrarea sistemelor de plăți	14/14
Direcția supravegherea altor instituții	28 (8 poziții implicate în domeniul plăților)/31

Totodată, în condițiile în care BNM nu dispune de drept de inițiativă legislativă, promovarea proiectelor de legi în domeniul serviciilor de plată se realizează prin intermediul Ministerului Finanțelor (implicit Direcția reglementarea sectorului financiar cu un efectiv de 6 angajați).

4.2.2. Planuri de viitor

4.2.2.1. Planuri legislative

În vederea continuării procesului de aliniere la *acquis*-ul UE, BNM își propune să transpună o serie de acte europene relevante domeniului plăților.

Astfel, urmează să fie asigurată **transpunerea integrală** a următoarelor acte UE până în anul 2026:

1. Directiva (UE) 2015/2366 privind serviciile de plată în cadrul pieței interne;
2. Directiva 2009/110/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 septembrie 2009 privind accesul la activitate, desfășurarea și supravegherea prudențială a activității instituțiilor emitente de monedă electronică;
3. Regulamentul (UE) nr. 260/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 martie 2012 de stabilire a cerințelor tehnice și comerciale aplicabile operațiunilor de transfer de credit și de debitare directă în euro;
4. Regulamentul (UE) 2024/886 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 martie 2024 de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 260/2012 și (UE) 2021/1230 și a Directivelor 98/26/CE și (UE) 2015/2366 în ceea ce privește transferurile credit instant în euro.

De asemenea, până în anul 2026 urmează adoptarea de către BNM și CNPF a actelor normative prin care vor fi prevăzute măsuri pregătitoare pentru următoarele acte UE, *astfel încât la data aderării RM la UE să existe capacitate de aplicare directă a cadrului de reglementare european*:

1. Regulamentul (UE) 2021/1230 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iulie 2021 privind plățile transfrontaliere în Uniune.
2. Regulamentul delegat (UE) 2017/2055 al Comisiei din 23 iunie 2017 de completare a Directivei (UE) 2015/2366 a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare referitoare la cooperarea și schimbul de informații dintre autoritățile competente în cazul activității desfășurate în baza dreptului de stabilire și a libertății de a presta servicii de către instituțiile de plată;
3. Regulamentul delegat (UE) 2019/411 al Comisiei din 29 noiembrie 2018 de completare a Directivei (UE) 2015/2366 a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare pentru stabilirea cerințelor tehnice privind instituirea, gestionarea și menținerea registrului central electronic în domeniul serviciilor de plată și privind accesul la informațiile conținute de acesta;
4. Regulamentul delegat (UE) 2021/1722 al Comisiei din 18 iunie 2021 de completare a Directivei (UE) 2015/2366 a Parlamentului European și a Consiliului

în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care precizează cadrul pentru cooperarea și schimbul de informații dintre autoritățile competente ale statului membru de origine și cele ale statului membru gazdă în contextul supravegherii instituțiilor de plată și a instituțiilor emitente de monedă electronică ce furnizează servicii de plată la nivel transfrontalier;

5. Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/410 al Comisiei din 29 noiembrie 2018 de stabilire a standardelor tehnice de punere în aplicare în ceea ce privește detaliile și structura informațiilor din domeniul serviciilor de plată care trebuie notificate de autoritățile competente Autorității Bancare Europene în temeiul Directivei (UE) 2015/2366 a Parlamentului European și a Consiliului.

4.2.2.2. Implementarea *acquis*-ului și consolidarea capacităților administrative

Transpunerea actelor Uniunii Europene menționate anterior reprezintă un proces esențial pentru integrarea Republicii Moldova în Uniunea Europeană și necesită o serie de măsuri specifice care să asigure o implementare eficientă. Aceste măsuri vor include consolidarea capacităților organizaționale și pregătirea instituțională, astfel încât Republica Moldova să fie în măsură să respecte cerințele și standardele europene la momentul aderării.

În acest sens, este imperios necesar ca Banca Națională a Moldovei (BNM) să își consolideze resursele umane și instituționale pentru a răspunde în mod eficient provocărilor și responsabilităților adiționale care decurg din *acquis*-ul comunitar. Eforturile necesare pentru consolidarea capacităților administrative și operaționale, astfel încât să se asigure conformitatea cu cerințele UE și să se faciliteze integrarea armonioasă în cadrul juridic și instituțional al UE urmează a fi solicitate și direcționate către următoarele acțiuni prioritare:

- Extinderea și optimizarea efectivului de personal – identificarea necesarului de personal suplimentar și atragerea de specialiști calificați în domeniile cheie;
- Instruirea personalului existent și nou angajat – dezvoltarea programelor de formare profesională specifice noilor cerințe impuse de UE; participarea la sesiunile de instruire continuă;
- Adaptarea structurii instituționale și a atribuțiilor, inclusiv prin ajustarea cadrului organizațional pentru a reflecta noile cerințe impuse de transpunerea legislației UE.

4.2.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Conform estimărilor, costurile necesare pentru transpunerea totală a *acquis*-ului comunitar în domeniul sistemelor de plăți și serviciilor de plată constituie 1 550,54 mii de lei, dintre care 1 342,54 mii de lei vor fi acoperite din bugetul Băncii Naționale a Moldovei, iar 208,0 mii de lei (costuri aferente promovării proiectelor de legi elaborate de BNM) - din bugetul de stat (se referă la anexa A).

În partea ce ține de implementarea acquis-ului comunitar pe domeniul sistemelor de plăți, costul acestora, conform estimărilor, constituie 117,3 mii lei, costuri ce vor fi acoperite din bugetul Băncii Naționale a Moldovei (anexa B).

4.3. Subcapitolul: Combaterea spălării banilor

4.3.1. Prezentarea generală a situației

4.3.1.1. Cadrul legislativ

Legislația națională în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului a fost armonizată cu legislația UE și practicile internaționale prin transpunerea parțială sau totală a următoarelor acte UE și standarde internaționale:

- (i) *Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei* (Text cu relevanță pentru SEE);
- (ii) *Directiva (UE) 2018/843 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018 de modificare a Directivei (UE) 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, precum și de modificare a Directivelor 2009/138/CE și 2013/36/UE* (Text cu relevanță pentru SEE), cu excepția cerințelor față de criptoactive;
- (iii) *Regulamentul (UE) 2015/847 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2015 privind informațiile care însoțesc transferurile de fonduri și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1781/2006* (Text cu relevanță pentru SEE);
- (iv) Cerințele standardelor internaționale privind prevenirea și combaterea spălării banilor, finanțării terorismului și a proliferării armelor de distrugere în masă, adoptate de către Grupul de Acțiune Financiară Internațională (FATF) în februarie 2012.

Transpunerea și implementarea prevederilor prenotate s-a realizat prin adoptarea de noi acte normative sau modificarea celor existente:

- 1. Legea cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului nr. 308/2017;
- 2. Legea pentru modificarea unor acte legislative nr. 160/2018;
- 3. Legea pentru modificarea unor acte legislative nr. 23/2020;
- 4. Legea cu privire la modificarea unor acte normative nr. 257/2020;
- 5. Legea pentru modificarea unor acte normative nr. 301/2022;
- 6. Legea pentru modificarea unor acte normative nr. 66/2023;

7. Legea pentru modificarea unor acte normative (implementarea suplimentară în cadrul normativ intern a Recomandărilor Grupului de Acțiune Financiară Internațională) nr. 268/2024;

8. Legea privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului nr. 75/2020 și modul de aplicare a sancțiunilor în scopul transpunerii art. 14 (4), 16, 18, 18a, 20, 30, 32, 32a, 40, 42, 45, 46, 48, 50a, 59 și 60 din Directiva (UE) 2015/849, așa cum a fost modificată ultima dată prin Directiva (UE) 2018/843 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018;

9. Hotărârea Parlamentului nr. 239/2020 prin care a fost aprobată Strategia națională de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului pentru anii 2020-2025 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia, elaborată în scopul implementării recomandărilor formulate ca urmare a celei de-a V-a runde de evaluare efectuate de Comitetul MONEYVAL a Consiliului Europei.

În vederea punerii în aplicare a prevederilor Legii cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului nr. 308/2017, au fost aprobate o serie de acte normative secundare:

1) Ordinul Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (SPCSB) nr. 15/2023 cu privire la aprobarea Ghidului privind identificarea tranzacțiilor și activităților suspecte de spălare a banilor;

2) Ordinul SPCSB nr. 16/2023 cu privire la aprobarea Ghidului privind identificarea tranzacțiilor și activităților suspecte de finanțarea terorismului;

3) Ordinul SPCSB nr. 34/2023 cu privire la aprobarea Ghidului privind identificarea beneficiarului efectiv (modificat prin Ordinele SPCSB nr. 21/2024 și 9/2025);

4) Ordinul SPCSB nr. 22/2023 cu privire la aprobarea listei funcțiilor publice importante la nivel național care determină calitatea de persoană expusă politic;

5) Ordinul SPCSB nr. 23/2023 cu privire la aprobarea Ghidului privind identificarea și monitorizarea persoanelor expuse politic și a indicilor de risc privind persoanele expuse politic;

6) Ordinul SPCSB nr. 21/2023 cu privire la aprobarea Regulamentului privind cerințele în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului pentru entitățile supravegheate de către SPCSB;

7) Hotărârea BNM cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea băncilor nr. 200/2018, care transpune parțial Regulamentul (UE) nr. 2015/847;

8) Hotărârea BNM cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea unităților de schimb valutar nr. 201/2018;

- 9) Hotărârea BNM cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea prestatorilor de servicii de plată nebancari nr. 202/2018, care transpune parțial Regulamentul (UE) nr. 2015/847;
- 10) Hotărârea BNM pentru aprobarea Regulamentului cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea instituțiilor financiare nebancare nr. 280/2024;
- 11) Hotărârea BNM cu privire la aprobarea Regulamentului privind cerințele pentru identificarea și verificarea identității clienților prin intermediul mijloacelor electronice nr. 281/2024;
- 12) Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 63/1/2023 cu privire la aprobarea Regulamentului privind măsurile de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului;
- 13) Ordinul Agenției Servicii Publice nr. 573/2023 cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind verificarea, înregistrarea și actualizarea datelor cu privire la beneficiarii efectivi ai persoanelor juridice (cu scop lucrativ și organizații necomerciale) și ai întreprinzătorilor individuali/gospodăriilor țărănești (de fermier) în Registrul de stat al unităților de drept;
- 14) Decizia Instituției Publice ”Consiliul de Supraveghere Publică a Auditului” nr. 05/2022 cu privire la aprobarea Normelor privind aplicarea de către entitățile de audit a măsurilor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului;
- 15) Hotărârea Consiliului Uniunii Avocaților nr. UA/C/19/113/2019 privind criteriile și factorii privind riscurile de spălare a banilor și finanțare a terorismului în activitatea liber profesioniștilor (avocaților);
- 16) Decizia Camerei Notariale privind aprobarea Regulamentului privind activitatea notarilor în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.

Transpunerea integrală a Regulamentului (UE) 2015/847 a fost asigurată, inclusiv, prin adoptarea/modificarea următoarelor acte normative primare și secundare, după cum urmează:

- a. Legea cu privire la serviciile de plată și moneda electronică nr. 114/2012;
- b. Codul penal nr. 985/2002;
- c. Hotărârea BNM pentru aprobarea Regulamentului cu privire la transferul de credit, debitarea directă și atribuirea codurilor IBAN nr. 108/2023;
- d. Hotărârea BNM cu privire la aprobarea Instrucțiunii cu privire la raportarea datelor aferente utilizării instrumentelor și serviciilor de plată nr. 211/2014.

În procesul de transpunere s-a considerat noul Regulament (UE) 2023/1113 privind informațiile care însoțesc transferurile de fonduri și de anumite criptoactive și de modificare a Directivei (UE) 2015/849 (Text cu relevanță pentru SEE), care substituie Regulamentul (UE) 2015/847 (procedura de reformare). Potrivit prevederilor articolului 39 și 40 din Regulamentul (UE) 2023/1113, Regulamentul

(UE) 2015/847 se abrogă de la data aplicării noului regulament (30 decembrie 2024). Astfel, cerințele Regulamentului(UE) 2023/1113 cu referire la informațiile care însoțesc transferurile de fonduri, cu excepția operațiunilor cu criptoactive, au fost incluse în cadrul normativ național prin Hotărârea BNM nr. 8/2025 cu privire la modificarea unor acte normative ale Băncii Naționale a Moldovei (cerințele privind informațiile care însoțesc transferurile de fonduri).

Totodată, transpunerea Regulamentului (UE) 2023/1113 privind informațiile care însoțesc transferurile de fonduri și de anumite criptoactive și de modificare a Directivei (UE) 2015/849, pe partea ce ține de operațiunile cu criptoactive, urmează a fi realizată prin proiectul de Ordin al Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor privind informațiile care însoțesc transferurile de fonduri și de anumite criptoactive.

4.3.1.2. Cadrul administrativ

Cadrul legal de bază în acest domeniu este reglementat prin Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului și Legea nr. 75/2020 privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor. Aceste legi stabilesc categoriile de entități raportoare, cerințele privind măsurile de precauție privind clienții, organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, cerințele privind politicile, controalele interne și proceduri ce urmează a fi implementate de către entitățile raportoare, măsurile asiguratorii aplicate în cazul stabilirii unor suspiciuni care ar indica despre acțiuni de spălare a banilor, infracțiuni predicat, acțiuni de finanțare a terorismului sau a proliferării armelor de distrugere în masă.

Conform Legii nr. 308/2017, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor este Unitatea de Informații Financiare a Republicii Moldova, a cărei funcții de bază constă în primirea, înregistrarea, analiza și diseminarea către organele competente a informațiilor privind activitățile și tranzacțiile suspecte de spălare a banilor, de infracțiuni predicat și de finanțare a terorismului.

De asemenea, în vederea asigurării implementării cadrului legal în acest domeniu, următoarele autorități, conform competenței legale, au funcția de supraveghere a entităților raportoare:

- Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor;
- Banca Națională a Moldovei;
- Comisia Națională a Pieței Financiare;
- Camera Notarială;
- Uniunea Avocaților din Republica Moldova;
- Uniunea administratorilor autorizați;
- Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești;

- Consiliul de Mediere;
- Consiliul de supraveghere publică a auditului.

Astfel, în vederea consolidării capacităților de supraveghere a domeniului de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare au adoptat cadrul normativ secundar de reglementare pentru entitățile raportoare supravegheate.

4.3.2. Planuri de viitor

4.3.2.1. Planuri legislative

Ca o primă prioritate, luând în considerare aprobarea celui de al 6-lea Pachet AML UE în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului (Directiva UE 2024/1640 a Parlamentului European și a Consiliului privind mecanismele care urmează să fie instituite de statele membre în scopul prevenirii utilizării sistemului financiar pentru spălarea banilor sau finanțarea terorismului, care modifică Directiva (UE) 2019/1937 și de modificare și abrogare a Directivei (UE) 2015/849, Regulamentul UE 2024/1624 al Parlamentului European și al Consiliului privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului), autoritățile naționale competente vor elabora proiectele de acte normative care ar asigura transpunerea totală a prevederilor actului UE menționat.

Totodată, în vederea asigurării alinierii cadrului național la cerințele UE, se planifică transpunerea Regulamentului delegat (UE) 2018/1108 al Comisiei din 7 mai 2018 de completare a Directivei (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului cu standarde tehnice de reglementare privind criteriile pentru desemnarea punctelor centrale de contact pentru emitenții de monedă electronică și prestatorii de servicii de plată, precum și cu norme privind funcțiile acestora.

De asemenea, este planificată transpunerea integrală a Regulamentului delegat (UE) 2019/758 al Comisiei din 31 ianuarie 2019 de completare a Directivei (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care stabilesc acțiunile minime și tipul de măsuri suplimentare pe care trebuie să le întreprindă instituțiile de credit și financiare pentru a diminua riscul de spălare a banilor și de finanțare a terorismului în anumite țări terțe (Text cu relevanță pentru SEE) până în luna decembrie 2026.

În altă ordine de idei, cerințele și instrumentele legale actuale (*Regulamentul BNM nr. 200/2018 și Regulamentul BNM nr. 202/2018*) asigură, similar actului UE, posibilitatea de remediere a potențialelor impedimente care pot surveni la implementarea politicilor și procedurilor la nivel de grup:

1. Obligația entităților de a informa autoritatea cu funcții de supraveghere privind cazurile de identificare a impedimentelor la implementarea politicilor și procedurilor la nivelul grupului financiar;

2. Obligația entităților de a aplica măsuri adiționale pentru remedierea riscurilor, inclusiv auditul independent al sucursalelor, închiderea acestora;
3. Dreptul autorității de supraveghere de a impune oricare alte măsuri de remediere necesare.

4.3.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

În contextul sporirii fluxului de schimb de informații internațional, asigurarea cooperării cu autoritatea nou creată la nivelul UE – Autoritatea de Combatere a Spălării Banilor (AMLA), precum și în scopul asigurării activității Centrului de Instruire în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului se planifică consolidarea capacităților instituționale ale Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, prin extinderea numărului de personal.

Totodată, în vederea consolidării capacităților IT ale Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, a fost instalat și este asigurată mentenanța sistemului informațional analitic specializat - goAML elaborat de Organizația Națiunilor Unite. Acest sistem informațional analitic include trei soluții de bază:

1. Colectarea datelor: informațiile sunt transmise (către sistemul informațional integrat goAML) Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor de către entitățile raportoare;
2. Analiza datelor: analiza se efectuează în baza mai multor criterii și indicatori de risc, fiind realizată de către analiștii din cadrul Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor;
3. Schimbul de date se efectuează între Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și alte organe de drept sau autorități judiciare, în cadrul mecanismului de coordonare națională, și cu alte instituții regionale, cât și internaționale specializate.

În același context, BNM urmează să fortifice capacitățile Direcției specializate de supraveghere în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, astfel încât să asigure eficiența măsurilor de supraveghere aplicate la entitățile supravegheate, prin creșterea numărului de poziții în corespundere cu necesitățile de serviciu, instruirea continuă a angajaților subdiviziunii cu cele mai noi practici de prevenire și combatere a SBFT, segregarea funcțiilor pe arii de competență, etc.

De asemenea, BNM va consolida activitatea Direcției prin creșterea capacității soluției informatice pentru monitorizarea transparenței acționarilor și analiza la distanță a tranzacțiilor băncilor în scopul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului de analiză a datelor, în special, prin încorporarea altor date/informații și de la alte entități supravegheate. Această acțiune va mări

considerabil capacitatea BNM-ului de identificare timpurie a riscurilor de spălare a banilor în activitatea entităților supravegheate.

4.3.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Conform estimărilor, costurile necesare pentru transpunerea totală a *acquis*-ului comunitar în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului constituie 650,58 mii de lei, dintre care 416,0 mii de lei vor fi acoperite din bugetul de stat, iar 117,29 mii de lei - din bugetul BNM (se referă la anexa A).

În partea ce ține de costurile de implementare a unor acțiuni pe dimensiunea prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, acestea vor fi acoperite din bugetul de stat în sumă de 208,0 mii lei, precum și din surse externe ce nu pot fi estimate (se referă la anexa B). Totodată, acțiunile de implementare ce vizează Centrul de instruire în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului și Aplicația goAML, precum și costurile aferente acestora, sunt prevăzute în Anexa B aferentă Capitolului 24 „Justiție, libertate, securitate.”

Costurile estimative pentru realizarea acțiunilor (costuri de personal) sunt reflectate în Anexa „A” din PNA pentru fiecare acțiune în parte, potrivit Instrumentului de calcul al costurilor prezentat de Biroul pentru Integrare Europeană.

4.4. Anexe

Anexa A: Acțiuni normative de aliniere la *acquis*-ul UE

Anexa B: Acțiuni de implementare a *acquis*-ului și de consolidare a capacităților administrative